

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2017-807

19.12.2017

If Skadeforsikring NUF

Verdisaker

Ufortollet klokke stjålet – hvem forsikringen gjelder for.

En herreklokke som sikrede hadde tegnet verdisaksforsikring på i 2012, ble stjålet 3.9.15. Klokken var eiet av sikredes sønn som kjøpte den av en nettforhandler i USA i 2012. Det er ikke dokumentert at klokken ble tolldeklart. Forsikringsvilkårene ble endret med virkning for avtalen til sikrede fra 10.6.15, slik at forsikringen ikke gjelder for gjenstander som er kjøpt utenfor Norge og "som ikke er deklart ved innførsel i henhold til gjeldende regelverk". Selskapet avsto erstatning både ut fra at det mente forsikringen ut fra vilkårene ikke gjaldt for sikredes sønn som ikke hadde felles adresse med sikrede, og at forsikringen ikke gjaldt da den ikke var deklart ved innførsel. Saken reiser også spørsmål om informasjon ved vilkårsendringen. Nemnda kom til at forsikringen ikke gjaldt for sikredes sønn.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 100.000 (forsikringssum)

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for en klokke under en verdisaksforsikring.

Den aktuelle klokken ble stjålet 3.9.15.

Sikredes forsikring ble fornyet 10.6.15. Det er omstridt om denne avtalen ble mottatt av sikrede før tyveriet. Forsikringsvilkårene før siste fornyelse er VSK 1-4, gjeldende fra 11.6.01. Etter fornyelsen gjelder VSK 1-5.

Ifølge VSK 1-4 gjelder forsikringen for:

D.1.1 den som er nevnt i forsikringsbeviset.

D.1.2 ektefelle, samboer (felles adresse i Folkeregisteret) og andre medlemmer av den faste husstand.

...

D.1.4 annen eier av ting enn de som er nevnt ovenfor, men bare dersom de som er nevnt i pkt D.1.1 og D.1.2 skriftlig har påtatt seg forsikringsplikt eller skriftlig har påtatt seg å bære risikoen for tingen.

I VSK 1-5 lyder tilsvarende bestemmelser:

C.1

Forsikringen gjelder for den som er nevnt i forsikringsbeviset, ektefelle/samboer/registrert partner og deres barn, med felles adresse i Folkeregisteret.

...

C.2

Forsikringen gjelder for annen eier av gjenstand enn de som er nevnt ovenfor, men bare dersom de som er nevnt i første avsnitt skriftlig har påtatt seg forsikringsplikt eller skriftlig har påtatt seg å bære risikoen for gjenstanden. Forsikringen gjelder ikke ved avtaler om lån/leie mellom privatpersoner.

I VSK 1-5 er også inntatt følgende ansvarsbegrensning under "B Hva som er forsikret":

Forsikringen gjelder ikke for gjenstander som er kjøpt eller mottatt som gave utenfor Norge og som ikke er deklart ved innførsel i henhold til gjeldende regelverk. Se Tolloven/Merverdiavgiftsloven med forskrifter.

VSK 1-5 gjelder fra hovedforfall 10.6.15 og er utstedt 29.4.15. Adressen til sikrede (en postboks), er den samme som for fremlagte tidligere avtaler. Det fremgår for øvrig av sakens dokumenter (kontoutskrift og forsikringsbevis for ny klokke forsikret i Storebrand), at sønnen benyttet samme postboksadresse.

Den fremlagte dokumentasjonen fra fornyelsen inneholder et dokument med overskrift "Forsikringsavtale" og som inneholder forsikringsbeviset og en del annen informasjon.

I tillegg er vedlagt et dokument datert 29.4.15 med overskrift "Forsikringsvilkår" hvor påfølgende side har overskriften "Endring av vilkår". Det fremgår her at vilkårene er revidert og omstrukturert og at de viktigste endringene er forklart nedenfor. Her er de to aktuelle bestemmelsene i vilkårene tatt inn, nemlig B.1 og C.1, under overskriften "Begrensninger/Presiseringer":

Forsikringen gjelder ikke for gjenstander som er kjøpt eller mottatt som gave utenfor Norge og som ikke er deklart ved innførsel i henhold til gjeldende regelverk. Se Tolloven/Merverdiavgiftsloven med forskrifter.

C.1 Forsikringen gjelder for den som er nevnt i forsikringsbeviset, ektefelle/samboer/registrert partner og deres barn, med felles adresse i Folkeregisteret.

Sikredes krav gjelder en klokke innkjøpt av sikredes sønn i 2012 av en netthandler i USA. Ifølge fremlagte kontoutskrifter ble klokken betalt i to omganger (hhv. kr 46.391 og kr 52.114), til sammen kr 95.505.

Sikrede opprettet verdisaksforsikringen i februar 2012 som et tillegg til en mer omfattende forsikringsavtale hun hadde med selskapet fra før. Det er uklart om sikrede under tegning opplyste at klokken tilhørte sønnen og at han ikke bodde hos henne.

I henhold til forsikringsbeviset datert 23.2.12 utgjør forsikringssummen kr 100.000, og det er vist til påfølgende spesifisering med angivelse "ROLEX KLOKKE", "VERDI 160.000,-", "FORSIKRET FOR 100.000,-", og at takst kommer via brev. Videre fremgår det i en engelsk beskrivelse at det er en herreklokke.

Ifølge selskapets brev datert 30.12.15 ble det i forbindelse med salg av forsikringen notert følgende:

tilbud på klokke. Aksept mottatt, info at vi må ha takst som kommer via brev eller e-post. Ligger Rolex i spes allerede med info at klokken er verdt 160 000 men ønsket å forsikre for 100 000!

Takst/verdivurdering fra USA datert 13.2. 12 skal være mottatt i selskapet 24.2.12 og angir "Estimated Retail Replacement Value" til 25.250 dollar.

Verken forsikringsavtalen, taksten eller andre fremlagte dokumenter spesifiserer hvem som er eier av klokken.

Klokken ble første gang stjålet 10.11.12 fra sønnen på en restaurant i Sverige, men ble gjenfunnet i delvis skadet stand.

Selskapet opplyser at sikrede ringte til selskapet 10.11.12, og at følgende ble notert fra telefonsamtalen:

Det er fts sons klocka som har blivit stålet i Sverige. W har ingen aning om omstendigheterna kring detta. Ft vill bare melde saken med en gang. Eier av klocken skall melde saken til politi.

I elektronisk skademelding fra sikrede 12.11.12 er det opplyst følgende:

Klokken ble stjålet. Klokken satt på venstre arms handledd. Den ble senere funnet av andre og deretter returnert undertegnede da med skade på klokken i form av knust glass, løs skinnrem mm.

Sikrede sendte også inn en skriftlig skademelding datert 21.12.12 med omtrent samme beskrivelse av hendelsesforløpet. På spørsmål i skademeldingen om hvem som disponerte gjenstanden da tyveriet/skaden inntraff, er sønnens navn oppført. Spørsmålet: "Eies noe av det tapte, ødelagte av andre", er ikke besvart.

Klokken ble reparert og selskapet betalte reparasjonsregningen på kr 45.6000 rett til urmakeren. Fakturaen var adressert til sikredes sønn.

I september 2015 ble klokken stjålet på nytt i Oslo sentrum.

Sikrede krever erstatning for klokken og avviser at selskapet kan påberope seg at forsikringen bare gjelder for barn med felles adresse i Folkeregisteret, jf. vilkårene C.1.

For det første opplyste sikrede i samtale med If da tilbudet ble innhentet i 2012, at klokken tilhørte og ble brukt av sønnen som ikke bodde hos henne. Sikrede sendte da på forespørsel fra selskapet, inn kopi av innbetalinger for klokken foretatt av sønnen.

For det annet oppga sikrede i forbindelse med melding om skaden i 2012 at sønnen var både eier og bruker av uret. Selskapet var også i kontakt med sønnen i forbindelse med den første skaden. Fakturaen fra urmakeren som selskapet betalte var adressert til sønnen. Det ble ikke på noe tidspunkt fra selskapet stilt spørsmål ved eierskapet til herreklokken, selv om selskapet hadde foranledning til å avklare dette hvis det var av betydning. Sikrede har betalt premie for klokken under denne forutsetningen i flere perioder. Ut fra denne situasjonen, vil det også være en for streng forståelse av vilkårene at forsikringen ikke gjelder for verken forsikringstaker eller sønnen som eier.

Sikrede avviser videre at selskapet kan påberope endringen i vilkårene om at forsikringen ikke gjelder for gjenstander som ikke er deklart ved innførsel, jf. vilkårene B.1.

For det første mener sikrede at klokken ble deklart ved at speditør ordnet merverdiavgift. Selskapet kan ikke forlange dokumentasjon flere år etter innførsel, og det ble heller ikke spurt om dette ved tegning av verdisaksforsikringen.

For det annet kan ikke bestemmelsen gis tilbakevirkende kraft for en klokke som allerede var innført og forsikret lenge før vilkårsendringen.

For det tredje ble vilkårsendringen først mottatt i november 2015, dvs. etter tapet av klokken, slik at den ikke kan påberopes, jf. fal. § 3-3 annet ledd. Uansett var ikke informasjonen god nok til å oppfylle kravene i fal. § 3-3, jf. § 2-1 ved fornyelsen av forsikringen, herunder endringen av vilkårene. Fremlagte dokumenter selskapet mener skal være sendt 29.4.15 har en forside med "Fornyelse av forsikringsavtale" og det fremgår ingenting her om at avtalen er endret med direkte konsekvens for sikrede.

Selskapet avviser ansvar og viser til at eieren av klokken ikke er omfattet av forsikringen, da han ikke er nevnt i forsikringsbeviset og heller ikke hadde felles adresse med sikrede i Folkeregisteret, jf. vilkårene C.1. Selskapet bestrider å ha mottatt informasjon om dette ved tegningen av forsikringen; det ville ha vært naturlig at dette ble nedtegnet, og det har også formodningen mot seg at slik forsikring ville ha blitt tegnet ved korrekt informasjon. Heller ikke taksten angir eier. I forbindelse med skademeldingen i 2012 fikk selskapet opplysning om at sønnen hadde "disponert" klokken, mens spørsmålet om det var noen andre som eide noe av det tapte, ikke var utfyllt. Selskapet kan ikke bebreides for ikke å ha avdekket forholdet.

Klokken er videre unntatt fra dekning fordi den ikke synes å være deklart ved innførsel i henhold til gjeldende regelverk, jf. vilkårene B.1. Eieren forklarte først til utreder at dette ikke var gjort, og uansett mener selskapet at det er mulig å fremskaffe dokumentasjon fra Tollvesenet da gjenstander med så stor verdi skal være registrert med navnet på kjøper hos Tollvesenet.

Informasjonsplikten til selskapet er overholdt ved at forsikringsdokumentene ble utsendt maskinelt ved utstedelse 29.4.15, og informasjonen tilfredsstiller kravene ved fornyelse og ved endring av vilkår, jf. fal § 3-3 og § 2-1.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om sikrede har krav på erstatning for klokken, herunder om eieren av klokken er omfattet av forsikringen og om den evt. er unntatt fordi den ikke ble deklart ved innførsel.

Partene er uenige om hvilket vilkårssett som kommer til anvendelse, men begge de fremlagte vilkårssettene sier at forsikringen omfatter den som er nevnt i forsikringsbeviset og enten "andre medlemmer av den faste husstand" eller eventuelle barn "med felles adresse i Folkeregisteret". Det er klart at klokken eies av sikredes sønn og at sikrede ikke hadde noen økonomisk interesse i den. Forutsetningen for at sønnen er medforsikret er at han har felles adresse med sikrede i Folkeregisteret eller er medlem av den faste husstand, hvilket ikke er tilfellet.

Sikrede anfører at hun ved tegningen av forsikringen ga opplysninger om at sønnen var eier og at han bodde et annet sted enn sikrede. Det er imidlertid ikke sannsynliggjort at slik informasjon ble gitt. Hvis sikredes forsikring omfattet gjenstander eiet av andre er det naturlig at dette hadde fremgått ved omtalen av klokken i forsikringsbeviset.

I forbindelse med skadeoppgjøret i 2012 fikk selskapet informasjon som tilsa at klokken var eid av sønnen og ikke av sikrede. Selskapet har likevel ikke registrert dette på en slik måte at det avslo dekningen, som det da hadde hatt hjemmel til etter vilkårene. Da kan man heller ikke forvente at det gikk tilbake til sikrede med informasjon om at klokken egentlig ikke var omfattet av forsikringen.

Dette betyr at klokken ikke er omfattet av forsikringen. Nemnda behøver i så fall ikke ta stilling til anførselene knyttet til betingelsen om tolldeklarering.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Birgitte Hagland (nestleder), Line Merete Lileng (nøytralt oppnevnt medlem), Hanne Kvalshaug (selskapsrepresentant), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant), Hege Sundby (forbrukerrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).